† Ὁ κριτὴς τοῦ βήλου Κωνσταντῖνος πρωτονωβελίσιμος ὁ Βαλσαμὼν τὰ παρόντα ἴσα τῆς τε ὑπομνήσεως καὶ τῆς βασιλικῆς λύσεως τοῖς πρωτοτύποις ἀντιβαλὼν ὑπέγραψα. †

Exemplar chart. Flor. nro 56.

XXXVII. 6705—1197, mense iunio, ind. XV.

Donatio a Constantino Paphnutio Exotrocho facta monasterio et pactio cum eodem.

† Κωνσταντῖνος Π[αφνούτιος ὁ καὶ] Ἐξώτροχος προέταξα. †

† Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. Κωνσταντῖνος ὁ Ἐξώτροχος ὁ καὶ Παφνούτιος, ὁ καὶ ἐνταῦθα οἰκειοχείρως προτάξας, τὴν παροῦσαν ἔγγραφον καὶ ἐνυπόγραφον μετὰ προσενέξεως καὶ προσκυρώσεως συμφωνίαν τε καὶ ἀφιέρωσιν καὶ ἀποκατάστασιν τοῦ πράγματος τίθημι καὶ ποιῶ ἑκουσίως, ἀφόβως, ἀβιάστως καὶ ἀμεταμελήτως, οὐκ ἔκ τινος ἀνάγκης ἢ βίας ἢ δυναστείας ἢ συναρπαγῆς ἢ δελεασμοῦ ἢ ἄλλης τῆς οἱασοῦν περινοίας καὶ δολιότητος, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς μου μᾶλλον τῆς προθυμίας καὶ μεγίστης ἀποδοχῆς καὶ ὁλοψύχου προθέσεως καὶ ἀρεσκείας καὶ μετὰ μεμεριμνημένου σκοποῦ καὶ χρονιαίας τῆς διασκέψεως καὶ μετὰ καθολικοῦ καὶ νομίμου δεφενσίωνος, πρὸς σὲ τὸν ὁσιώτατον πατέρα καὶ αὐθέντην μου, τὸν καθηγούμενον τῆς ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ καθιδρυμένης οὔσης σεβασμίας μονῆς τῆς εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ παρθένου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, μοναχὸν κῦριν Ἀρσένιον, καὶ διὰ σοῦ πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ καὶ ὑπὸ σὲ ἀσκουμένους μοναχοὺς καὶ ἅπαν τὸ μέρος αὐτῆς, καθὼς δηλωθήσεται. καὶ γάρ, ὡς ἐπεὶ δι᾽ ἐφέσεως ἔχων πάντοτε καὶ τὰ πρὸς σωτηρίαν τῆς ταπεινῆς μου ψυχῆς καὶ τοῦ ἀθλίου μου σώματος ἀεὶ μελετῶν, ὥστε καὶ συνθήκας ἐπέδωκα εἰς θεόν, καὶ λόγους μετὰ σοῦ τοῦ δηλωθέντος καθηγουμένου πρό τινος καιροῦ καὶ ἀφιερώσεις ἔφθασα ποιῆσαι πρὸς τὸ ἀποκαρθῆναί με ἐν τῇ ῥηθείσῃ ὑπὸ σὲ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Θεολόγου, ἀλλὰ καὶ δόσιν τινὰ καὶ ἀφιέρωσιν ζώων πρὸς αὐτὴν θέμενος, πλὴν ἀκμὴν οὐκ ἔφθασα ἐκπληρῶσαι τὴν τοιαύτην μου πρὸς θεὸν αἴτησιν κωλυόμενος μέχρι τῆς σήμερον ἐπὶ ταῖς βιωτικαῖς τύρβαις καὶ περιστάσεσιν, ἠθέλησα τὴν σήμερον κἂν αὐτήν τε τὴν ἀφιερωθεῖσαν παρ᾽ ἐμοῦ πρὸς τὴν τοιαύτην μονὴν προσένεξιν ἐκπληρῶσαί τε καὶ ἀποκαταστῆσαι· καὶ ἰδοὺ διὰ τοῦ παρόντος ἐγγράφου μου ἀποδίδωμι ἀπὸ τῆς σήμερον πρὸς αὐτήν τε τὴν μονὴν τῆς Πάτμου, ὑπὲρ ψυχικῆς μου σωτηρίας, ἕνεκα καὶ μνημοσύνου ἐμοῦ τε

αὐτοῦ καὶ τῆς συμβίου μου καὶ αὐτῶν δὴ τῶν παίδων μου σφακτὰ κεφάλια μεγάλα τῆς γέννας τετρακόσια καὶ ζευγάριον βοεικὸν καματηρὸν ἓν μετὰ τοῦ σπόρου αὐτοῦ καὶ τῆς ἀννόνας τοῦ μισθίου, ὁπόταν δὲ δόσει ὁ θεὸς καιρὸν καὶ ἡμέραν, καὶ ἀνέλθω καὶ ἐγὼ ἀπὸ τῶν ὧδε πρὸς τὴν μονὴν ἐπὶ τὸ ἀποκαρθῆναι καὶ ἐκπληρῶσαί με τὴν δι' ἐφέσεως ὑπόσχεσιν τῆς ἀποκάρσεώς μου, εἰ μὲν κατευρεθῇ μοι τῷ τότε καιρῷ καὶ ἄλλο τι ἀπὸ τοῦ βίου καὶ τῆς περιουσίας καὶ ὑποστάσεώς μου, ὃ ἔχει ὁ θεὸς θέλημα, νὰ ἀφιερώσω καὶ ἐπιδώσω καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος τοῦ τότε κατευρεθέντος πρὸς τὴν ῥηθεῖσαν σεβασμίαν μονήν, ὅπερ δυνάμεως καὶ θελήματος ἔχω· εἰ δ' ἴσως, ὅπερ ἀπεύχομαι, καὶ φέρει ἡ φορὰ τοῦ καιροῦ καὶ αὐτῶν τῶν πραγμάτων, καὶ οὐκ ἔχω τι ἄλλο προσφέρειν, οὐκ ὀφείλω βιάζεσθαι παρὰ σοῦ τοῦ καθηγουμένου ἢ τῶν μοναχῶν ἢ παρὰ τοῦ μέρους τῆς ὑφ' ἡμᾶς μονῆς εἰς ἀπόδοσιν πλέον τῶν τὴν σήμερον δοθέντων πρὸς αὐτήν· ἀλλὰ νὰ ἀρκῆται ἡ τοιαύτη μονὴ καὶ ὑμεῖς οἱ μοναχοὶ ἐπ' αὐτοῖς καὶ μόνοις τοῖς πράγμασι τοῖς δοθεῖσι τὴν σήμερον, ἤγουν τῶν τετρακοσίων σφακτῶν, τοῦ ζευγαρίου σὺν τοῦ σπόρου αὐτοῦ καὶ τῆς ἀννόνας τοῦ μισθίου, ἅπερ καὶ ὀφείλει ἀποκερδῆσαι καὶ δεσπόσαι ἡ μονὴ ἀπὸ τοῦ παρόντος καὶ εἰς τὸ ἑξῆς κατὰ τελείαν δεσποτείαν καὶ κυριότητα. εἰ δέ γε οὐκ ἰσχύσω, οὐδὲ κατευοδώσω ἀνελθῆναι πρὸς τὴν μονήν, ὡς εἴρηται, νὰ ἀποκαρθῶ, ἀλλὰ φθάσει καταλαβεῖν με ἐνταῦθα τὸ κοινὸν τοῦ θανάτου χρέος ἢ ὡς κοσμικὸν ἢ καὶ ὡς μοναχόν, νὰ δέχηται τὰ τοιαῦτα ζῶα ἡ μονὴ καὶ τὸ σιτόκριθον τοῦ σπόρου τοῦ ζευγαρίου καὶ τῆς ἀννόνας τοῦ μισθίου ὑπὲρ ψυχικῆς μου σωτηρίας, ἕνεκα καὶ μνημοσύνου ἐμοῦ τε καὶ τῆς ὁμοζύγου μου καὶ τῶν παίδων μου, τὴν δὲ σωματικὴν πρόνοιαν τῆς τροφῆς μου καὶ τῆς πόσεώς μου, εἰ φθάσω ἀνελθῆναι καὶ ἀποκαρῆναι ἐν τῇ μονῇ, οὕτως ὀφείλω ἔχειν, ὅτι εἰ μὲν ἔχω θέλημα τοῦ ἀπέρχεσθαί με πρὸς τὴν τράπεζαν τῆς μονῆς κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ ἀρίστου, καὶ τρώγω καὶ πίνω ἐν αὐτῇ μετὰ τῶν ἀδελφῶν κοινοβιακῶς, νὰ ἔχω ἐπ' ἀδείας τοῦτο ποιεῖν· εἰ δ' ἴσως οὐκ ἔχω θέλημα τοῦ ἀπέρχεσθαι πρὸς τὴν τράπεζαν, νὰ ζῶ καὶ τρέφωμαι κελλικῶς, πλὴν ἀπὸ τῆς μονῆς, καλῶς, ἐκδεχομένως καὶ ἁρμοζόντως κατὰ μοναχικὴν οἰκονομίαν, ὡς ὀφείλοντός μου ἔχειν ἕνα ἄνθρωπον ἐν τῇ μονῇ καὶ ἐκδουλεύειν μοι καὶ ἐξυπηρετεῖν μοι, ἐν οἷς ἂν προσταχθῇ παρ' ἐμοῦ, καὶ ἐν τῷ κελλίῳ μου, ὅστις καὶ ὀφείλει ἐκτρέφεσθαι καὶ ἐνδύεσθαι ἀπὸ τῆς μ[ονῆς], ὡς εἷς τῶν ἀδελφῶν, οὐκ ὀφείλω δὲ ἔχειν ἐπάναγκες τοῦ καταναγκάζεσθαί με παρὰ σοῦ τοῦ δηλωθέντος καθηγουμένου ἢ παρ' αὐτῶν τῶν μοναχῶν ἢ βιάζεσθαι παρὰ τοῦ μέρους τῆς αὐτῆς μονῆς ἀπέρχεσθαί με εἰς δουλείαν τινὰ τῆς μονῆς, μέχρις ἂν ζῶ, ἐκτὸς νὰ ἔχω τοῦτο θέλημα· λαμβάνειν με

δὲ ἐτησίως κατ' ἔτος ἀπὸ τὴν μονὴν ἀπὸ τῶν κατερχομένων ἐνταῦθα πλοίων αὐτῆς, χάριν εὐλογίας μικρᾶς, ἐκ προαιρέσεως σοῦ τε τοῦ καθηγουμένου καὶ τῶν μοναχῶν, μέχρις ἂν ἐν τῷδε τῷ βίῳ προσκαρτερῶ, ἔλατος μοδίων τρικινακίων εἴκοσι, ὀσπρίου φασουλίων μοδίων ὁμοίως τριῶν καὶ ἀμυγδάλου μοδίου ὁμοίου ἑνός, μετὰ δὲ τὴν ἀπόκαρσίν μου παυθήσεται ἡ τοιαύτη δόσις· ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ μνημόσυνον ἐμοῦ τε καὶ τῆς ὁμοζύγου μου καὶ αὐτῶν τῶν παίδων μου ὀφείλομεν ἔχειν ἀπὸ τῆς σήμερον, ζῶντες καὶ μετὰ θάνατον, ἀπὸ τῆς τοιαύτης μονῆς καὶ τῶν ἀδελφῶν, ἀκατάπαυστόν τε καὶ αἰώνιον, μέχρις ἂν συνίσταται τὸ περίγειον τοῦ κόσμου τούτου, καθ' ἕκαστον ὄρθρον τε καὶ ἑσπέραν καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ἁγίαις καὶ θείαις ἱεροτελεστείαις ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ τελουμέναις· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ τὸ παρὸν τῆς συμφωνίας μετὰ τῆς, ὡς εἴρηται, προσενέξεως ἔγγραφόν μου πρὸς σέ τε τὸν διαληφθέντα καθηγούμενον, τὸν ὁσιώτατον πατέρα καὶ αὐθέντην μου, τὸν μοναχὸν κῦριν Ἀρσένιον, καὶ πρὸς τοὺς ἐν τῇ τοιαύτῃ μονῇ τοῦ ἐπιστηθίου καὶ ἠγαπημένου τῷ σωτῆρι Χριστῷ Ἰωάννου καὶ Θεολόγου ἅπαντας μοναχούς, καὶ πρὸς τοὺς μεθ' ὑμᾶς ἐλευσομένους μοναχοὺς καὶ πρὸς τὸ ἅπαν μέρος τῆς τοιαύτης μονῆς ἐξεθέμην μετὰ καὶ τοῦ μέρους μου, δι' οὗ καὶ ἀσφαλίζομαι, ὡς εἴπερ ἐσύστερον μετὰ τὴν τοιαύτην δόσιν τῆς προσενέξεως τῶν ἀναγεγραμμένων ζώων καὶ τοῦ σπόρου καὶ [τῆς] ἀννόνας τοῦ ζευγαρίου καὶ τοῦ μισθίου, ὡς εἴρηται, μετάμελος γένωμαι πρὸς τὴν τοιαύτην δόσιν καὶ ζητῶ ἀντιστραφῆναί μοι τὰ παρ' ἐμοῦ δοθέντα καὶ ἀφ[ιερω]θέντα τῇ μονῇ ἢ πρὸ τῆς ἀποκάρσεώς μου ἴσως ἢ καὶ μετὰ τὴν ἀπόκαρσίν μου ἢ καὶ αὐτὸ τὸ παρ' ἐμοῦ ἐσύστερον μέλλοντι δοθῆναι πρὸς τὴν μονήν, εἰ ἴσως εὑρεθῇ μοί τι ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀποκάρσεώς μου ἐπέκεινα τῶν δηλουμένων ζώων καὶ τοῦ σιτοκρίθου, τῶν καὶ ἀφιερωθέντων παρ' ἐμοῦ πρὸς αὐτὴν τὴν μονήν, ἐὰν καὶ φθάσω παραδοῦναι αὐτὸ πρὸς αὐτήν, ζητῶ ἀντιστραφῆναί μοι καὶ ἀ . . . . . ., ἢ ἐπὶ τῆς ζω[αρ]κείας μου σκανδαλίζωμαι καὶ ἕλκω ὑμᾶς καὶ τὴν μονὴν ὑμῶν εἰς τὸ πλέον ἢ καὶ ἐπ' αὐτῷ τῷ ἀνθρώπῳ μου τῷ μέλλ[οντι] ἐκδουλεύειν με ἐν τῇ μονῇ καὶ λοιπὸν βουληθῶ ἀνατρέψαι τὴν παροῦσάν μου συμφωνίαν ἐν μέρει ἢ καὶ καθ' ὁλόκληρον, ἢ ὅτι ῥῆμα ἓν καὶ μόνον ἢ διάστιξιν ταύτης ἐκκλίνω ἢ παραθραύσω ἢ ἀλλοιώσω, μὴ μόνον ἀνήκουστος καὶ ἀπρόσδεκτος ἔσομαι ἀπὸ παντὸς δικαστηρίου καὶ νόμου πολιτικοῦ τέ φημι καὶ ἐκκλησιαστικοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρὰν ἔξω πάντων τῶν ἁγίων καὶ τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Θεολόγου καὶ τὸ ἀνάθεμα καὶ τὴν ἀρὰν τῶν ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ ἀσκουμένων μοναχῶν, ἀλλὰ καὶ ὅστις ἀπὸ τοῦ μέρους μου τὰ κατὰ ταύτης τῆς παρούσης μου συμφωνίας καὶ προσενέξεως βουληθῇ ἀνατρέπειν καὶ

ὄχλησιν ὑμῖν τοῖς μοναχοῖς καὶ τῇ μονῇ ὑμῶν προσφέρειν, κἂν τε ἀπ' αὐτῶν τῶν παίδων καὶ κληρονόμων εἶεν ἢ καὶ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων ἢ ὃς ἂν καὶ εἴη, ταῖς αὐταῖς ἀραῖς ὑποπεσεῖται, καὶ προστίμου δόσει ὑποπεσούμεθα πρὸς ὑμᾶς καὶ τὴν μονὴν ὑμῶν καὶ ἅπαν τὸ μέρος αὐτῆς νομισμάτων προτιμωμένων τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου ἀπαιτουμένων ἑκατόν, εἰς δὲ τὸ βα[σιλικὸν] βεστιάριον τὸ τρίτον τούτων, πρὸς τῷ καὶ οὕτως ἐρρῶσθαι τὸ παρὸν ἔγγραφον καὶ τοῖς νόμοις εἶναι δεκτόν, ἐν ᾧ καὶ μετὰ τὸ ἀναγνωσθῆναι καὶ κατὰ ῥῆμα ἑρμηνευθῆναί μοι τοῦτο παρὰ τοῦ παρ' ἐμοῦ προσκληθέντος ταβουλλαρίου τὴν οἰκείαν προταγὴν ἰδιοχείρως ἐποίησα ἄνωθεν, τοῦ ὕφους γραφέντος τῇ ἐμῇ προτροπῇ διὰ τοῦ πριμμικηρίου τῶν κατὰ Κρήτην ταβουλλαρίων καὶ δομεστίκων, Ἀνδρονίκου τοῦ Παπανδρονικοπούλου, μηνὶ ἰουνίῳ ἰνδικτιῶνος ιε' ἔτους ͵ϛψε' παρουσίᾳ τῶν ὑπογραψάντων μαρτύρων. †

† Ἰωάννης, εὐτελὴς ἱερεὺς καὶ ταβουλλάριος ὁ Πατζός, προσκληθεὶς παρὰ τοῦ ἐκθεμένου τὸ παρὸν μετὰ συμφωνίας ἀντισυγγραφὲν ἔγγραφον τῆς ἀναγεγραμμένης ὑποθέσεως καὶ τῇ δόσει τῶν ἀναταττομένων ζώων καὶ τοῦ σπόρου τοῦ ζευγαρίου σὺν τῆς ἀννόνας τοῦ μισθίου, τὸ δ[λον ὕ]φος αὐτοῦ ὑπαγορεύθη καὶ ἑρμηνεύθη, μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

† Θεόδωρος, εὐτελὴς ἱερεὺς καὶ ταβουλλάριος, ὁ Λαμπηνός πάρειμι ἐπὶ τῇ παρούσῃ ἐγγράφῳ συμφωνίᾳ τῆς ἀναγεγραμμένης ὑποθέσεως καὶ τῇ δόσει τῶν ἀναταττομένων ζώων καὶ τοῦ σπόρου τοῦ ζευγαρίου καὶ τῆς ἀννόνας τοῦ μισθίου, τῶν χάριν προσενέξεως δοθέντων πρὸς τὴν μονὴν τῆς Πάτμου, ὡς τὸ ὕφος δηλοῖ, καὶ μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

† Γαβριήλ, εὐτελὴς ἀναγνώστης καὶ ταβουλλάριος, ὁ Κριθαρᾶς πάρειμι ἐπὶ τῇ παρούσῃ ἐγγράφῳ συμφωνίᾳ τῆς ἀναγεγραμμένης ὑποθέσεως καὶ τῇ δόσει τῶν ἀναταττομένων ζώων καὶ τοῦ σπόρου τοῦ ζευγαρίου καὶ τῆς ἀννόνας τοῦ μισθίου, τῶν χάριν προσενέξεως δοθέντων πρὸς τὴν μονὴν τῆς Πάτμου, ὡς τὸ ὕφος δηλοῖ, μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

† Ἰωάννης ταβουλλάριος ὁ Βοτανειάτης παρὼν καὶ μαρτυρῶν ὁμοίως ὑπέγραψα. †

† Ὁ γραφεὺς τοῦ ὕφους Ἀνδρόνικος, δομέστικος καὶ πριμμικήριος τῶν κατὰ Κρήτην ταβουλλαρίων, ὁ Παπανδρονικόπουλος μαρτυρῶν καὶ αὐτὸς ὁμοίως ὑπέγραψα. †

Archet. membr. Flor. nro 86.

XXXIII. 6706—1197, mense novembri, ind. I.

Imperator Alexius III. Angelus confirmat exemptionem navis peculiaris monasterii a vectigalibus.

† Κατεψηφίσατο μὲν ἡ βασιλεία μου σχολὴν πάντων τῶν προσόντων τισὶ χρυσοβούλλων προσταγμάτων χάριν ἐξκουσσείας πλοίων αὐτῶν διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὰ τοιαῦτα καὶ πολλὴν ἐντεῦθεν ζημίαν τῷ δημοσίῳ προστρίβεσθαι. ἐπεὶ δὲ ὁ καθηγούμενος τῆς ἐν τῇ νήσῳ Πάτμου διακειμένης σεβασμίας μονῆς καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἠγαπημένου ἀποστόλου παρθένου καὶ Θεολόγου τιμωμένης, ὁ μοναχὸς Ἀρσένιος, ἀναδραμὼν πρὸς τὴν βασιλείαν μου ᾐτήσατο, ἵνα ἐπικυρωθῶσι τὰ προσόντα τῇ κατ' αὐτὸν σεβασμίᾳ μονῇ προγενέστερα χρυσόβουλλα καὶ προστάγματα τῶν ἀοιδίμων βασιλέων, τοῦ τε προπάππου καὶ πάππου τῆς βασιλείας μου, καὶ τοῦ προβεβασιλευκότος περιποθήτου αὐταδέλφου τῆς βασιλείας μου καὶ αὐτῆς δὴ τῆς βασιλείας μου, παράσχηται δὲ καὶ ἡ βασιλεία μου τῇ τοιαύτῃ μονῇ ἐξκουσσείαν διηνεκῆ πλοιαρίου ἑνὸς ἰδιοκτήτου, χωρήσεως ὄντος μοδίων πεντακοσίων ἐπέκεινα, ὧντινων εὐποιῶν διὰ βασιλικῶν ἐπληρώσατο χρυσοβούλλων καὶ προσταγμάτων, ἡ βασιλεία μου μὴ ἀνανεύσασα πρὸς τὴν αἴτησιν αὐτοῦ δωρεῖται διὰ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου αὐτῆς τῇ κατ' αὐτὸν μονῇ τῇ ἐν τῇ νήσῳ Πάτμου διακειμένῃ, ἱδρυμένῃ δὲ εἰς ὄνομα τοῦ ἐπιστηθίου μαθητοῦ καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἐξκουσσείαν καθολικὴν πλοιαρίου ἰδιοκτήτου αὐτῇ ἑνός, χωρήσεως ὀφείλοντος εἶναι μοδίων πεντακοσίων, μικρόν τι πλέον ἢ ἔλασσον, ἐπέκεινα ὧν κέκτηταί τινων δωρεῶν ἀπὸ βασιλικῶν προσταγμάτων καὶ χρυσοβούλλων προγενεστέρων τῶν μέχρι καὶ ἐς δεῦρο ἐνεργουμένων ἐπ' αὐτῇ, κἂν περὶ τῶν τοιούτων καὶ ἑτερόν τι προσδιώρισται· ἐπικυροῖ γὰρ καὶ ταῦτα ἡ βασιλεία μου τὸ ἐνεργὸν ὀφείλοντα ἔχειν καὶ ἀδιάπτωτον· καὶ διορίζεται ἡ βασιλεία μου συμπαραμένειν ἐς ἀεὶ τῇ διαληφθείσῃ σεβασμίᾳ μονῇ καὶ τὸ τοιοῦτον πλοιάριον, πλέειν τε διὰ παντὸς ὅτε δὴ καὶ ὅπου βούλεται, εἴς τε τὰ τῆς ἑῴας μέρη καὶ τὰ ἑσπέρια, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰς ἁπανταχῆ νήσους, καὶ ἐμπορεύεσθαι τὰ δοκοῦντα αὐτῷ, καταίρειν δὲ καὶ εἰς τὴν βασιλεύουσαν πόλιν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐλεύθερον πάντη καὶ πάντοθεν διατηρούμενον καὶ δημοσιακοῖς κώδιξιν ἀκατάγραπτον καὶ ἀνεπηρέαστον μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἐμπλεόντων, ἀνώτερόν τε παντὸς ἐπηρεάζοντος καὶ πάσης καὶ παντοίας ἐπηρείας, κακώσεως καὶ συζητήσεως δημοσιακῆς καὶ πρακτορικῆς νῦν τε οὔσης καὶ ἐς ὕστερον ἐπινοηθησομένης, μὴ παρ' οἱουδήτινος τῶν ἁπάντων κωλυόμενον

ἢ ἀγγαρευόμενον κατά τι ἢ ἄλλως ἐπηρεαζόμενον, μηδὲ χάριν μετακομιδῆς τινῶν χρειωδῶν τῇ βασιλείᾳ μου ἀποστελλόμενον ἢ βαρυνόμενον ἐκβλήσει κόκκου ἢ συνωνῆς καὶ στραβοξυλῆς καὶ χόρτου εἰσαγωγῇ ἢ ἄλλῃ ἀναγκαιοτάτῃ τινὶ λειτουργίᾳ, ἐξκουσσευόμενον δὲ καὶ ἀπό τε ἀντιναύλου, κομμερκίου καὶ δεκατίας τῶν οἰναρίων, τοῦ λινοκόκκου καὶ παντὸς ἑτέρου εἴδους καὶ πράγματος· [προσλογισθήσονται γὰρ καὶ τὰ ἐντεῦθεν ἀνήκοντα τῷ δημοσίῳ τοῖς δικαιώμασιν εἰς . . . . αὐτὴν μονὴν δι' ἐμφανείας πεπιστωμένων ἀποδείξεων τοῦ μέρους τῆς τοιαύτης μονῆς κἂν ἐπὶ . . . .] ἐξέσται γοῦν τοῖς μοναχοῖς τῆς διαληφθείσης μονῆς τούτου παλαιουμένου τῷ χρόνῳ ἀνθ' ἑτέρου καινίζειν πλοιαρίου, κἀκείνου ναυαγίῳ τινὶ περιπίπτοντος ἄλλο παράγειν, τῆς αὐτῆς ὀφεῖλον εἶναι χωρήσεως καὶ τῆς ἴσης τῷ προτέρῳ ἐξκουσσείας παραπολαύειν σὺν τοῖς ἐμπλέουσιν ἐν αὐτῷ. παρεγγυᾶται δὲ ἡ βασιλεία μου διὰ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου αὐτῆς καὶ πᾶσι τοῖς κατὰ χώραν δουξὶ καὶ λοιποῖς πράκτορσι καὶ τοῖς δουλείαν οἱανδήτινα μεταχειριζομένοις, ἐν οἷς ἂν μέρεσι προσπελάσῃ τὸ τοιοῦτον πλοιάριον καὶ αὐτοῖς δὴ τοῖς παραθαλασσίταις, κομμερκιαρίοις καὶ δεκατισταῖς, μὴ πρὸς ἐπήρειαν αὐτοῦ ἢ τῶν ἐν αὐτῷ ἐμπλεόντων ἀπιδεῖν τὸ σύνολον ἢ προσκυνητίκιον ἀπαιτεῖν ἐξ αὐτοῦ ἢ συνήθειαν καὶ ἄλλοις ὁποιοισδήτισι καταβαρύνειν ζητήμασι, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ παντοίως ἀντέχεσθαι τούτου αὐτοὺς καὶ συλλήπτορας εἶναι, ἐφ' οἷς ἂν χρείαν σχοῖεν αὐτῶν. οὕτω ταῦτα κρατεῖν ἡ βασιλεία μου τυποῖ καὶ κυροῖ καὶ τὸν κατατολμήσοντα ἀθετῆσαι ἢ παραθραῦσαί τι τῶν ἐνταῦθα διειλημμένων σφοδρᾷ καθυποβάλλει ἀγανακτήσει πρὸς τῷ καὶ τὸ ἴσον ἀφαιρεθησόμενος ἀπὸ τοῦ εἰρημένου πλοιαρίου ἢ τῆς οὐσίας αὐτοῦ, εἴτε καὶ τὴν ἐπενεχθησομένην αὐτῷ ζημίαν, ἐς τὸ τετραπλάσιον ἀποτίσειν αὐτόν, ἐπαναγκαζόμενον παρὰ τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν λογοθέτου τῶν στρατιωτικῶν καὶ μεγάλου λογαριαστοῦ, ᾧ καὶ ἡ ἐφορεία τῶν τῆς πολλαχοῦ ῥηθείσης μονῆς πλοιαρίων ἀνάκειται. ἵνα δὲ βέβαιος καὶ ἀσφαλὴς τυγχάνῃ ὁ παρὼν εὐσεβὴς χρυσόβουλλος λόγος τῆς βασιλείας μου, γεγενημένος κατὰ τὸν νοέμβριον μῆνα τῆς παρούσης πρώτης ἰνδικτιῶνος, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ἑπτακοσιοστοῦ ἕκτου ἔτους καὶ πάσης ὑπέρκειται προσταγῆς τὰ πρὸς ἀνατροπὴν αὐτοῦ διοριζόμενα, κἂν προγενέστερα ἢ κἂν μεταγενέστερα, ἐν αὐτῷ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος. †

† Ἀλέξιος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων, ὁ Κομνηνός. †

A tergo in exemplari: † Κατεστρώθη ἐν τῷ σεκρέτῳ τοῦ μεγάλου

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Ι.Δ της Κ.τ.Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

λογαριαστοῦ, μηνὶ νοεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος α', ἔτους ,ςψς' διὰ τοῦ Ἀλυάτου Ἰωάννου. πλὴν ἡ ἐντὸς δηλουμένη ἐξκουσσεία ἐπὶ τοῖς κεκωλυμένοις εἴδεσιν οὐκ ἐξακουσθήσεται. †

† Κατεστρώθη ἐν τῷ σεκρέτῳ τοῦ γενικοῦ, μηνὶ νοεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος α', ἔτους ,ςψς' διὰ Θεοδώρου τοῦ Χατζικίου. †

† Κατεστρώθη ἐν τῷ σεκρέτῳ τοῦ μεγάλου σακελλαρίου μηνὶ νοεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος α', ἔτους ,ςψς' διὰ τοῦ Ὀρυζᾶ Δημητρίου. †

† Κατεστρώθη ἐν τῷ σεκρέτῳ τῆς θαλάσσης, μηνὶ νοεμβρίῳ, διὰ τοῦ Ζέπα Γεωργίου. † *Et ubi folia glutine iuncta sunt:* † Τοῦ σεβαστοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ κανικλείου Θεοδώρου τοῦ Εἰρηνικοῦ. †

† Ὁ σεβαστὸς καὶ δικαιοδότης Μιχαὴλ ὁ Βελισσαριώτης εὑρὼν ἴσον ἐξ ἀντιβολῆς τὸ παρὸν τῷ πρωτοτύπῳ προσκυνητῷ χρυσοβούλλῳ ὑπέγραψα. †

Archetyp. chart. Flor. nro 24. nro 25 exemplar eiusdem tabulae.

XXXIX. 6706—1197, mense novembri, ind. I.

Magnus logariasta Ioannes Belissariotes duci Cretae Nicephoro Constostephano scribit de exemptione navis peculiaris monasterii a tributis et decima.

† Πανευγενέστατε, περιπόθητε γαμβρὲ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως, δοὺξ τῆς νήσου Κρήτης καὶ αὐθέντα μου, κῦρι Νικηφόρε Κοντοστέφανε. τῇ κατὰ τὴν νῆσον Πάτμον σεβασμίᾳ μονῇ, τῇ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐπιστηθίου, ἠγαπημένου μαθητοῦ τῷ σωτῆρι Χριστῷ καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἱδρυμένῃ, πρόσεισι μὲν καὶ ἕτεροι χρυσόβουλλοι λόγοι τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ καὶ προπάππου τοῦ [θεο]στεφοῦς ἡμῶν αὐτοκράτορος, ἐπὶ ἐξκουσσείᾳ πλοιαρίων τριῶν ἀνεπιγνώστων τῷ δημοσίῳ, χωρήσεως μιᾶς χιλιάδος πρὸς τῇ ἡμισείᾳ, διοριζόμενοι ὥστε ἔχειν αὐτὰ ἐπ' ἀδείας πλέειν ἁπανταχοῦ τῶν τῆς ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας μερῶν ἐλεύθερα πάσης οἱασδήτινος συζητήσεώς τε καὶ ἐπηρείας ἄνευ τῆς δεκατίας, ἐπεβραβεύθη δὲ τῇ τοιαύτῃ μονῇ καὶ ἕτερος χρυσόβουλλος λόγος [τοῦ] προβεβασιλευκότος περιποθήτου αὐταδέλφου τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως, κυροῦ Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγέλου, ἐπικυρῶν μὲν καὶ τὸν διαληφθέντα χρυσόβουλλον λόγον καὶ διοριζόμενος ἔχειν τοῦτον τὸ ἀπαρεγχείρητόν τε καὶ ἀπαράθραυστον, καὶ μὴ τολμᾶν τινα τῶν δημοσιακὰς ἐνεργούντων δουλείας πειρᾶσθαι μερικῶς ἢ καθόλου ἀθετεῖν τι ἢ ἀνατρέπειν τῶν ἐμπεριειλημμένων αὐτῷ, προσεπιφιλοτιμούμενος δὲ τῇ τοιαύτῃ

μονῇ καὶ τὸ ἐξκουσσεύεσθαι τὰ τοιαῦτα πλοιάρια καὶ κατὰ τὸ τῆς δεκατίας ἅπαν κεφάλαιον ἐπί τε τῶν οἰναρίων καὶ παντὸς ἑτέρου εἴδους καὶ πράγματος. κατὰ γοῦν τὴν τοῦ τοιούτου χρυσοβούλλου περίληψιν καὶ αὐτοῦ τοῦ παρὰ τοῦ προβεβασιλευκότος περιποθήτου αὐταδέλφου τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως, κυροῦ Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγέλου, ἐπιβραβευθέντος τῇ τοιαύτῃ μονῇ προσκυνητοῦ χρυσοβούλλου γράφομεν τῇ εὐγενείᾳ σου, διατηρεῖν τὸ τῆς τοιαύτης μονῆς πλοῖον χωρήσεως ὂν χιλιάδος μιᾶς πρὸς τῇ ἡμισείᾳ ἀνώτερον πάσης καὶ παντοίας ἐπηρείας τε καὶ συζητήσεως, καὶ αὐτοῦ τοῦ τῆς δεκατίας κεφαλαίου· δεχθῆναι γὰρ ὀφείλει, εἴ τι καὶ τοῖς πρὸ σοῦ συνήθως ὑπὲρ τούτου ἐδέχοντο. ἡ δὲ παροῦσα ἡμῶν γραφὴ ἀντιστραφήτω πρὸς τὸ μέρος αὐτῆς, ἵν' ὑποδεικνύηται καὶ τοῖς μετέπειτα, καὶ ποιῶσι κἀκεῖνοι κατὰ τὴν ταύτης περίληψιν. πολυχρονηθείης. μηνὶ νοεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος α'. †

Ἡ ὑπογραφή· † Ὁ σεβαστὸς καὶ μέγας λογαριαστὴς Ἰωάννης ὁ Βελισσαριώτης. Εἶχε καὶ ὄπισθεν τό· † κατεστρώθη ἐν τῷ σεκρέτῳ τοῦ μεγάλου λογαριαστοῦ μηνὶ νοεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος α', ἔτους ͵ςψς' διὰ τοῦ Τριχᾶ Κωνσταντίνου. †

† Ὁ κριτὴς τοῦ βήλου, Ἰωάννης ὁ Μελισσηνός, τὸ παρὸν ἴσον τῷ ἐμφανισθέντι μοι [πρωτοτύπῳ ἰσάζον εὑρ]ὼν ὑπέγραψα. †

Exemplar chart. Flor. nro 49.

XL. 6706—1197, mense novembris, ind. I.

Magnus logariasta Ioannes Belissariotes iubet, ducem Cretae Nicephorum Contostephanum solvere monasterio e reditu Cretae pecuniam ei donatam ab imperatore Alexio III. Angelo.

† Πανευγενέστατε, περιπόθητε γαμβρὲ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως, δοὺξ τῆς νήσου Κρήτης καὶ αὐθέντα μου, κῦρι Νικηφόρε Κοντοστέφανε. δοθήτωσαν παρὰ τῆς αὐθεντίας σου τῷ μέρει τῆς κατὰ τὴν νῆσον Πάτμον ἱδρυμένης σεβασμίας μονῆς τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου αἱ τυπωθεῖσαι αὐτῇ τρικέφαλοι καινούργιαι λίτραι δύο καὶ τὰ προτυπωθέντα αὐτῇ ἕτερα τεσσαράκοντα [ὀκτὼ] ὅμοια νομίσματα ἀπὸ τοῦ ἀκροστίχου τῆς ὑπὸ σὲ νήσου, διδόσθωσαν δὲ καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, ἄχρις ἂν αὐτόθι ἐνεργῇς· διαβιβασθήτωσαν δὲ καὶ χωρὶς δόσεως κομμερκίου καὶ ἀπὸ τῶν ἐξωνηθησομένων εἰδῶν ἐκ τῶν τοιούτων νομισμάτων παρὰ τοῦ μέρους τῆς αὐτῆς μονῆς ποσότης

ἀναλογοῦσα τρικεφάλων καινουργίων νομισμάτων δεκαπέντε ἐπέκεινα τῶν προδιατυπωθέντων τῇ αὐτῇ μονῇ τεσσαράκοντα ὀκτὼ τρικεφάλων καινουργίων, ἐξωνουμένων εἰδῶν καὶ ὁρισθέντων διαβιβάζεσθαι καὶ τούτων ἀκομμερκεύτων, κατὰ τὰς περιλήψεις τῶν περὶ τούτου προσόντων τῇ αὐτῇ μονῇ προσκυνητῶν προσταγμάτων, καὶ δεχθήσονται τά τε δ[οθησ]όμενα νομίσματα καὶ τὰ ἀναλογοῦντα ὑπὲρ κομμερκίου τοῖς τεσσαράκοντα ὀκτὼ νομίσμασι τοῖς προτυπωθεῖσι τῇ μονῇ, ὡς εἴρηται, καὶ τοῖς ἐκ τῶν δύο λιτρῶν ἑτέροις δεκαπέντε [νο]μίσμασιν, ὡς δεδήλωται. ἐπεὶ δὲ τῷ μέρει τῆς τοιαύτης μονῆς τοῦ ἠγαπημένου ἀποστόλου παρθένου καὶ Θεολόγου πρόσεστι θεία προσκυνητὴ βασιλικὴ ἐπίλυσις ἐπὶ ὑπομνήσει αὐτῆς ἐξενεχθεῖσα [κατὰ] τὸν νοέμβριον μῆνα τῆς παρελθούσης ιε' ἰνδικτιῶνος, ἐπιγνωσθεῖσα καὶ τοῖς καθ' ἡμᾶς σεκρέτοις κατὰ τὸν δεκέμβριον τῆς αὐτῆς ἰνδικτιῶνος, διοριζομένη συμπεπαθημένα εἶναι τῇ διαληφθείσῃ σεβασμίᾳ μονῇ ἀπὸ πάντων τῶν κατὰ καιροὺς ζητουμένων τελεσμάτων ὑπὲρ τῶν παρὰ διαφόρων ἐντοπίων ἀποχαρισθέντων αὐτῇ οἱωνδήτινων πραγμάτων νομίσματα τρικέφαλα τὰ κατὰ χώραν ἀπαιτούμενα τριάκοντα καὶ δέχεσθαι καὶ τοῖς κατὰ καιροὺς δουξὶ τῆς νήσου Κρήτης, γράφομεν τῇ εὐγενείᾳ σου ποιῆσαι κατὰ τὴν τῆς τοιαύτης θείας καὶ προσκυνητῆς ἐπιλύσεως περίληψιν, καὶ [τελέ]σαι καὶ τὰ τοιαῦτα τριάκοντα τρικέφαλα ἀναπαίτητα, δεχθῆναι ὀφειλόντων καὶ αὐτῶν τῇ ἐμφανείᾳ τοῦ ἴσου τῆς παρούσης ἡμετέρας γραφῆς καὶ τῶν μελλουσῶν προβαίνειν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις π[ᾶσ]ι πεπιστωμένων ἀποδείξεων παρὰ τοῦ μέρους τῆς τοιαύτης μονῆς. ἡ δὲ παροῦσα ἡμῶν γραφὴ ἀντιστραφήτω πρὸς τὸ μέρος αὐτῆς, ἵν' ὑποδεικνύηται καὶ τοῖς μετέπειτα καὶ ποιῶσι καὶ αὐτοὶ κατὰ τὴν ταύτης περίληψιν. πολυχρονηθείης. μηνὶ νοεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος α'. †

Ἡ ὑπογραφή· † Ὁ σεβαστὸς καὶ μέγας λογαριαστής, Ἰωάννης ὁ Βελισσαριώτης. †

Εἶχε καὶ ὄπισθεν τό· † Κατεστρώθη ἐν τῷ σεκρέτῳ τοῦ μεγάλου λογαριαστοῦ μηνὶ νοεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος α', ἔτους ,ϛψϛ' διὰ τοῦ Σγουροῦ Μιχαήλ. †

† Ὁ κ[ριτὴς τοῦ βήλου Ἰωάννης ὁ Με]λισσηνὸς τὸ [παρ]ὸν ἴ[σον] τῷ ἐμφανισθέντι μοι πρωτοτύπῳ [ἰσάζον εὑρὼν] ὑπέγραψα. †

Exemplar. Flor. nro 49.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

XLI. (6708—1199), mense novembri, ind. III.

Tribunal maritimum iterum demetitur navem peculiarem monasterii, traditque eam monachis.

† Ἔφθασε μὲν ἐξαμωθῆναι παρὰ τοῦ καθ' ἡμᾶς σεκρέτου τῆς θαλάσσης καὶ παραδοθῆναι τῷ μέρει τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ ἠγαπημένου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τιμωμένης καὶ ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ διακειμένης πλοῖον ἰδιόκτητον ταύτης, χωρήσεως τὸ τοιοῦτον εὑρεθὲν μοδίων θαλασσίων ͵αυκβ' εἰς τὴν δωρηθεῖσαν αὐτῷ ἐξκουσσείαν τῶν ͵αφ' θαλασσίων μοδίων διὰ χρυσοβούλλου λόγου τοῦ προβεβασιλευκότος αὐταδέλφου τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως, καθὼς ἡ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ παραδόσει γεγονυῖα παρὰ τοῦ καθ' ἡμᾶς σεκρέτου πρᾶξις παριστᾷ. ἐπεὶ δὲ καὶ ἕτερος χρυσόβουλλος λόγος τοῦ θεοστεφοῦς καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐτοκράτορος ἐπεβραβεύθη τῇ τοιαύτῃ μονῇ, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα νοέμβριον, ἰνδικτιῶνος α', ἐπιγνωσθεὶς καὶ τῷ καθ' ἡμᾶς σεκρέτῳ, ἐπικυρῶν μὲν καὶ τὰ προσόντα τῇ τοιαύτῃ μονῇ χρυσόβουλλα καὶ λοιπὰ προστάγματα, δωρούμενος δὲ ἐπέκεινα τῶν ͵αφ' μοδίων καὶ ἑτέραν ἐξκουσσείαν μοδίων θαλασσίων πεντακοσίων, μικρόν τι πλέον ἢ ἔλασσον, ἐν ἑνὶ πλοιαρίῳ ὀφείλοντι ἐξκουσσεύεσθαι ἀπό τε ναύλου, ἀντιναύλου, δεκατίας τῶν οἰναρίων, κομμερκίου παντὸς ἑτέρου εἴδους καὶ πράγματος καὶ ἑτέρας οἱασδήτινος ἐπηρείας καὶ συζητήσεως, ἄνευ τῶν κεκωλυμένων εἰδῶν, ἐπεκτήσατο δὲ ἡ τοιαύτη μονὴ καὶ ἕτερον πλοάριον ἰδιόκτητον αὐτῆς, προσῆλθον τῷ καθ' ἡμᾶς σεκρέτῳ ὅ τε τιμιώτατος καθηγούμενος τῆς τοιαύτης μονῆς, ὁ μοναχὸς κῦρις Ἀρσένιος, ὁ οἰκονόμος καὶ ἱερομόναχος κῦρις Ἀντώνιος καὶ ὁ μοναχὸς κῦρις Μελέτιος, καὶ ἠτήσαντο ἐξαμωθῆναι τὸ τοιοῦτον πλοιάριον καὶ παραδοθῆναι αὐτοῖς. ἡμεῖς τῇ τούτων αἰτήσει προσχόντες ἐπέστημεν τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Σικαϊτικοῦ, ἐν ᾧ τὸ τοιοῦτον πλοιάριον ἵστατο, καὶ παρόντων ἀπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς σεκρέτου τοῦ ἐλαιοπαρόχου κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Συροπούλου, Ἰωάννου ἀναγνώστου τοῦ Καματηροῦ, τοῦ ἐνεργοῦντος τὸ πρωτομανδατορικὸν ὀφφίκιον δικαίῳ τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ ἐπὶ τῶν δεήσεων καὶ ἐπάρχου, κυροῦ Κωνσταντίνου τοῦ Τορνίκη, Βασιλείου τοῦ Ἀρμενοπούλου, τοῦ ἐνεργοῦντος τὸ πρωτοελατικὸν δικαίῳ τοῦ βασιλικοῦ βεστιαρίτου, κυροῦ Εὐσταθίου τοῦ Κασταμονίτου, Μανουὴλ τοῦ Κινάμου, Κωνσταντίνου τοῦ Τζίτα καὶ ἑτέρων, μηδὲ τῶν δηλωθέντων μοναχῶν ἀπολιμπανομένων, τῷ συνήθει ἐξάμῳ τοῦτο καθυπεβάλομεν· μίτου γὰρ διαταχθέντος παρὰ τῶν δηλωθέντων, τοῦ τε Συροπούλου καὶ τοῦ Καματηροῦ, εὑρέθη

τὸ μῆκος τούτου πήχεων δέκα πρὸς τῷ ἡμίσει, τὸ πλάτος πήχεων ἓξ καὶ τὸ βάθος πήχεως ἑνὸς ἥμισυ τετάρτου, ἃ δὴ διαστήματα συμψηφίσαντες κατὰ τὸ σύνηθες, εὕρομεν τὴν τοῦ τοιούτου πλοιαρίου χώρησιν ποσουμένην εἰς μοδίους θαλάσσης ἑξακοσίους ἑξήκοντα ἑνὸς (sic), ὡς τῆς μὲν πρώρας μὴ ἐχούσης οἱανδήτινα χώρησιν, τῆς δὲ πρύμνης ἐαθείσης ἀκαταλογίστου διὰ τὴν τῶν σχοινίων καὶ τῶν σιδήρων ἀπόθεσιν, ἀφ' ὧν ὑπεξαιρεθέντων μοδίων ἑξήκοντα κατὰ τὸν περὶ τούτου ὁρισμὸν ἐναπελείφθη ἡ τούτου χώρησις εἰς μοδίους θαλάσσης φϞε΄. ὅ τι δὲ ἀπὸ τῆς προτέρας παραδόσεως ἐλοιπάζετο, μόδιοι ἑβδομήκοντα ὀκτώ, ὑπεξελόντες καὶ τούτους ἀπὸ τῶν τοιούτων πεντακοσίων ἐννενήκοντα πέντε μοδίων περιεστήσαμεν τὴν τούτου χώρησιν εἰς μοδίους θαλάσσης πεντακοσίους δεκαεπτά, ὅθεν καὶ παρεδόθη τῷ μέρει τῆς δηλωθείσης μονῆς ἐπὶ τῷ ἐξκουσσεύεσθαι κατὰ τὴν περίληψιν τῶν προσόντων τῇ τοιαύτῃ μονῇ προσκυνητῶν χρυσοβούλλων λόγων περὶ ἐξκουσσείας πλοίων. μηνὶ νοεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος τρίτης. †

† Ὁ βασιλικὸς νοτάριος τοῦ σεκρέτου τῆς θαλάσσης Γεώργιος ὁ Ζέπας. †

† Ὁ βασιλικὸς νοτάριος τοῦ αὐτοῦ σεκρέτου Νικηφόρος ὁ Πεπαγωμένος. †

† Ὁ βασιλικὸς νοτάριος τοῦ αὐτοῦ σεκρέτου Μιχαὴλ ὁ Ἁγιοαναργυρίτης. †

† Ὁ βασιλικὸς νοτάριος τοῦ σεκρέτου τῆς θαλάσσης Κωνσταντῖνος ὁ Σχοινᾶς. †

† Ὁ βασιλικὸς νοτάριος τοῦ σεκρέτου τῆς θαλάσσης Θεοχάριστος ὁ Εἰρηνικός. †

† Ὁ βασιλικὸς νοτάριος τοῦ αὐτοῦ σεκρέτου Ἀνδρόνικος ὁ Σπληνιάρης. †

† Ὁ τοῦ αὐτοῦ σεκρέτου βασιλικὸς νοτάριος Θεόδωρος ὁ Βουνιώτης. †

† Ὁ βασιλικὸς νοτάριος τοῦ σεκρέτου τῆς θαλάσσης Ἀλέξιος ὁ Σερβόπουλος. †

† Γρηγόριος βασιλικὸς νοτάριος τοῦ σεκρέτου τῆς θαλάσσης ὁ Τριβλαττίτης. †

† Ὁ βασιλικὸς νοτάριος τοῦ σεκρέτου τῆς θαλάσσης Ἰωάννης ὁ Σγουρός. †

† Ὁ ἐνεργῶν δικαίῳ τοῦ πρωτονοβελισιμοϋπερτάτου κυροῦ Στεφάνου τοῦ Γαβαλᾶ, Γεώργιος ὁ Χορηγητόπουλος. †

† Ὁ βασιλικὸς νοτάριος τοῦ σεκρέτου τῆς θαλάσσης Θεόδωρος ὁ Μαθαρίτης. †

† Ὁ Μεσοποταμίτης Μιχαήλ. †

† Ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως καὶ παραθαλασσίτης Κωνσταντῖνος σεβαστὸς ὁ Σχοινᾶς. †

† Ὁ Πατζαρᾶς Γεώργιος. †

† Ὁ Εἰρηνικὸς Θεοχάριστος. †

† Γεώργιος ὁ Μονομάχος. †

Ex archetypo edid. I. Sakkelion in periodico Πανδώρα, *vol. XVIII, p. 230—231.*

XLII. Sine anno et mense.

Abbas profecturus Constantinopolim administrationem monasterii tradit monacho Sabae exhortaturque monachos, ut vivant secundum regulas monasterii.

Initio desunt lineae duodecim.

καὶ φαγεῖν τὴν χρείαν ἅπασαν ἡμῶν μετὰ φόβου καὶ πίστεως θεοῦ. δέον οὖν ἀμφοτέρους ὑμᾶς ἀγωνίζεσθαι ἐν . . . . συμβουλῆς καὶ φόβου καὶ πίστεως θεοῦ, ὡς αὐτῷ μέλλοντες λόγον ἀποδοῦναι ὑπὲρ τῶν ἐμπιστευθέντων ὑμῖν δουλειῶν καὶ . . . . . . καὶ υἱοὶ καὶ λοιποὶ ἀδελφοί, μοναχοί τε καὶ μή, νέοι τε καὶ προβεβηκότες, πᾶσαν ὑποταγὴν καὶ σέβας ἔχειν . . . ., πᾶσαν ἐπιμέλειαν καὶ πᾶσαν ἐπιείκειαν ἔν τε ψυχῇ καὶ σώματι ἐπιδείξασθαι, ἵνα καὶ θεῷ καὶ ἡμῖν εὐαπόδεκτοι φανῆτε καὶ τῶν κατ' οὐρανὸν ἀγαθῶν ἐπαπολαῦσαι . . . . ήσησθε, δέον ὑμῖν, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα καὶ πατέρες, ἐν ᾗ τάξει καὶ διακονίᾳ ἕκαστος ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ καὶ μένειν καὶ προσκαρτερεῖν μέχρι τῆς ἡμῶν ἐξελεύσεως. μὴ ἔστω οὖν ἐν ὑμῖν κρίσις καὶ ἔρις, φθόνος καὶ καταλαλιά, διαβολαὶ καὶ ψιθυρισμοὶ καὶ λόγοι μὴ προσήκοντες· ὀφείλεις δὲ σύ, μοναχὲ κύρι Σάβα, μετὰ τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Μεθοδίου ἐν τῷ ἐμῷ κελλίῳ μένειν τε καὶ εἶναι. σὺ δέ, κελλαρίτη, ἐν τοῖς ταμείοις καὶ κελλαρίοις σου, ὅπου αὐτὸς βούλοιο καὶ ἀρέσκῃ, τὴν καταμονὴν ποιοῦ. τὸν δέ γε μοναχὸν κύριν Νεόφυτον θέλω καὶ βούλομαι, ἵνα ἀπό γε τῆς σήμερον ἐν ἀναπαύσει πάσῃ καὶ τιμῇ εἶναι. ὀφείλετε οὖν ἔχειν πρὸς αὐτὸν πᾶσαν τιμὴν καὶ ἀγάπην καὶ ἀναπαύειν αὐτὸν ἐν πᾶσιν, ὡς πολλὰ κεκοπιακότα καὶ δεδουλευκότα τῇ τε μονῇ καὶ τῷ ἁγιοκοιμημένῳ πατρὶ ἡμῶν. πρὸς δὲ καί, ἔνθα δέον καὶ ἁρμόζον, ἵνα συμβουλεύησθε αὐτῷ

ὡς ἀρχαῖον καὶ πεπειραμένον μᾶλλον ὑμῶν ὄντι, ὀφείλεις δὲ καὶ σύ, πάτερ καὶ ἀδελφέ, μοναχὲ κῦρι Νεόφυτε, ὡς νουνεχὴς καὶ φρόνιμος, θεοῦ χάριτι, καὶ γηραιὸς ἤδη παραινεῖν [καὶ] διδάσκειν τὰ δέοντα καὶ σωτήρια πᾶσιν, νουθετῶν ἕνα ἕκαστον πρὸς τὸ σῶσαι τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. ἐν δὲ τῷ κατωγέῳ τοῦ ἐμοῦ κελλίου ὀφείλει εἶναι ὁ μοναχὸς κῦρις Ματθαῖος καὶ ἱερεύς, καθὼς καὶ ἔνεστιν, μετὰ τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Παύλου. τοὺς δὲ ἱερεῖς ἅπαντας ὀφείλετε τιμᾶν καὶ ἀγαπᾶν καὶ πᾶν σέβας ἀπονέμειν αὐτοῖς κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ ἐντολήν, ὡς αὐτοὺς ἀντιτύπους ὄντας καὶ ὑμῶν διδασκάλους καὶ καθηγητὰς καὶ τῶν ἀχράντων τοῦ θεοῦ μυστηρίων μεταδότας. ὁ δὲ ταπεινόνους μοναχὸς κῦρις Κόνων ὀφείλει εἶναι ἔνθα καὶ πρόσεστιν, πρὸς ὃν καὶ ὀφείλετε ἔχειν τιμὴν καὶ ἀγάπην καὶ μετὰ συμβουλῆς αὐτοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα· οἶδα γάρ, οἶδα, ὅτι οὐδέποτε ὑμῖν συμβουλεύσει τι ἐναντίον ὁ τοιοῦτος, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον τὰ προσήκοντα καὶ δέοντα καὶ σωτήρια καὶ σῴζοντα τὰς ψυχὰς ὑμῶν. σὺ δέ, ὁ ἀδελφὲ καὶ τέκνον, μοναχὲ Ματθαῖε καὶ υἱωνὲ τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Κόνωνος, ἔχε πᾶσαν σπουδὴν καὶ ὑπακοὴν ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ἀδελφοῖς καὶ διακονηταῖς, ἐξαιρέτως πρὸς τὸν σὸν θεῖον καὶ δεύτερον γονέα, ἀγαπῶν αὐτὸν καὶ τιμῶν ἐν πᾶσι καὶ ὑπακούων, καὶ μὴ φανῇς ἀντιλέγων αὐτῷ, ἵνα μὴ καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν κακολογούντων καταταγήσῃ. «ὁ γὰρ κακολογῶν» φησι, «πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ πικρῷ τελευτάτω.» καὶ ἐὰν τοὺς σαρκικοὺς γονεῖς οὕτως ὀφείλωμεν τιμᾶν, τοὺς πνευματικοὺς καὶ παραινοῦντας ἡμῖν τὰ δέοντα καὶ σωτήρια πῶς οὐκ ὀφείλομεν τιμᾶν καὶ ἐν πᾶσι καλῶς ὑπακούειν, οὐ γὰρ συμβουλεύει σοι, ἀδελφέ μου, εἰς κακόν τι καὶ ἀνάρμοστον, ἀλλὰ χρῄζων καὶ διψῶν τὴν σωτηρίαν τῆς σῆς ψυχῆς νουθετεῖ, παραινεῖ, διδάσκει, παρακαλεῖ, ἔστιν ὅτε καὶ ἐπιπλήττει ὡς πατὴρ φιλότεκνος ἴδιον τέκνον. σὺ δέ, ὦ ποθούμενε μοναχὲ κῦρι Λεόντιε, ἀγωνίζου ἐν πᾶσι, καὶ μὴ ἀμελῶς πρὸς τὸ κηπεῖον διάκεισο, ἀλλ᾽ ἄρτι δεῖξον πρὸς αὐτὸ πᾶσαν ἐπιμέλειαν, ὑποτάσσων καὶ ὑποτασσόμενος πᾶσιν ἐν πᾶσι καλῶς. ὑμεῖς δέ, ὦ διακονηταί, μοναχὲ κῦρι Σάβα καὶ σὺ κῦρι Ἰωσήφ, ἀναπαύσατε τοῦτον ἐν πᾶσι καλῶς, ποιησάτω δὲ ὁ τοιοῦτος τῇ συνεργείᾳ ὑμῶν κελλίτζιν μονομερῶς καὶ ἐν αὐτῷ μόνος οἰκείτω καὶ καταμενέτω. θέλω γὰρ αὐτοῦ πᾶσαν ἀποδοχὴν καὶ ἀνάπαυσιν γενέσθαι, ὡς αὐτὸς θέλει καὶ ἀποδέχεται· ἐν δὲ τῷ κελλίῳ τοῦ εἰρημένου ἀδελφοῦ ἔστω ὁ μοναχὸς κῦρις Παῦλος καὶ ὁ μοναχὸς κῦρις Μελέτιος καὶ ἱερεύς. τόδε τὰ τῆς ὑπακοῆς, τέκνον, μοναχὸς κῦρις Ἀκάκιος ἔστω σκυτοτομῶν καὶ σκηνορραφῶν τῶν ἀδελφῶν τὰ καλήγια, μὴ παρά τινος σκωπτόμενος ἢ αὐστηρῶς ἐπιταττόμενος. ὁ δὲ ἀδελφός μου Ἰωάννης, εἰ θέλει, καὶ ὁ μοναχὸς Λεόντιος καταβάτω πρὸς τὸν κῆπον καὶ ἔστω μετ᾽ αὐτοῦ καλῶς αὐτῷ ὑποταττόμενος ἐν πᾶσι, ἀντ᾽ αὐτοῦ δὲ ἔστω

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2000

ἐν τῷ μαγειρίῳ ὁ Μελέτιος, μετὰ δὲ τοῦ μοναχοῦ Ζαχαρίου ἔστω ὁ Λουμπῆνος, ὁ δὲ ἀδελφός μου, μοναχὸς κῦρις Φώτιος, ἔστω μυλωνᾶς. τὸν δὲ μοναχὸν κῦριν Μητροφάνην καὶ ἀδελφόν μου μετὰ τοῦ μικροῦ χειραγωγοῦ αὐτοῦ Κοσμᾶ μηδεὶς σκωπτέτω, μηδεὶς ἐπιπληττέσθω, ἀλλὰ μᾶλλον παρακαλεῖτε καὶ νουθετεῖτε αὐτῷ καὶ ἀγαπᾶτε καὶ παντοίως σπουδάζετε κερδᾶναι ἅπαντας· ὀφείλετε γάρ, μᾶλλον δὲ «ὀφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν». ὀφείλετε δὲ τὸν εἰρημένον ἀδελφὸν ποιῆσαι ἱμάτια σὺν τῷ αὐτοῦ χειραγωγῷ, ὃς καὶ ὑποτασσέσθω αὐτῷ καλῶς ἐν πᾶσιν. ὀφείλετε δὲ ποιῆσαι καὶ τὸν μοναχὸν Ματθαῖον ἱμάτια σὺν τῷ μοναχῷ κυρῷ Παύλῳ καὶ μοναχῷ κυρῷ Ματθαίῳ, τῷ ἱερεῖ καὶ μοναχῷ Φωτίῳ, καὶ ὃν ὑμεῖς νοεῖτε καὶ οἷος ὑστερεῖται. ἐκκλησιάρχης δὲ ἔστω ὁ μοναχὸς κῦρις Ματθαῖος, ἕως ὅτου βούλεται, καὶ μετὰ τοῦτον παραλαβέτω τὴν ἐκκλησίαν ὁ μοναχὸς κῦρις Μεθόδιος. ὁ δὲ μοναχὸς Φίλιππος ὁ ὢν ἐν τῇ Λειψῷ, ἐλθέτω πρὸς τὸ παρ' ἐνταῦθα καὶ ἔστω μέχρι τοῦ θέρους καὶ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ὡς ἀργάριος μικρὸν ἐφεδρευέτω χάριν ψυχικῆς ὠφελείας, ἐν δὲ τῷ καιρῷ τοῦ ἀμητοῦ, ἤγουν τοῦ θέρους, ἀπελθέτω ὁ ῥηθεὶς Φίλιππος εἰς τὰ Τεμένια μετὰ τοῦ μοναχοῦ Νείλου, καὶ συγκλείσαντες ἀμφότεροι, εἴ τι πέμψει ὁ θεός, καὶ μετὰ τοῦτο ἐλθέτω ὁ μοναχὸς Νεῖλος ἐνταῦθα, ἐπεὶ γεγήρακε καὶ ἠδυνάτησε πάμπαν, καὶ θέλω ἵνα ἀναπαύσητε αὐτόν, καὶ εἰς οἵαν διακονίαν δύναται, κληρώσατε αὐτόν. ὁ δὲ μοναχὸς Φίλιππος οἰκονομείτω καὶ φυλαττέσθω τὸ προάστειον καὶ ἔστω ἐκεῖσε μέχρις ὅτου καὶ ἐξέλθω. μετὰ δὲ τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Γρηγορίου τοῦ Παρθενιώτου ἀπελθέτω ἐν τῷ καιρῷ τοῦ συγκλεισμοῦ ὁ μοναχὸς Ματθαῖος πρὸς συνεύρεσιν καὶ πάλιν ὑποστρεψάτω ὁ τοιοῦτος καὶ ἐν τῇ μονῇ διακονείτω, ὃ καὶ νῦν ἐνεργεῖ· ὁ δὲ μοναχὸς κῦρις Γρηγόριος προσκαρτερείτω ἐκεῖσε μέχρις καὶ ἐξελεύσομαι. πρὸς δὲ τὴν Λειψὼ μετὰ τοῦ τιμίου γέροντος, μοναχοῦ κυροῦ Ἱλαρίωνος, ἀπελθέτω ὁ Νικόλαος, ἐν τῷ καιρῷ δηλονότι τοῦ θέρους καὶ αὖθις ἐπιστρεψάτω ἐνταῦθα. ὁ δὲ γέρων ἔστω ἐκεῖσε, ἕως ἂν καὶ τὰ ἐνταῦθα καταλάβω, εἴγε καὶ θεὸς βούλεται. τὸ δὲ ἐξελαστικόν, ἡνίκα τῇ τοῦ θεοῦ βοηθείᾳ ὑποστρέψω ἐκ τῆς θεοφυλάκτου Πόλεως, κατευωδώσατε αὖθις αὐτό, βάλλοντες τὸ τυρίον ὅλον τῆς σαρακοστῆς καὶ τὸ ἀπόκτιον μετὰ τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Παύλου καὶ πωλείτωσαν πρὸς τὰ Στενά· καὶ ἐξ ὧν νοεῖτε, ὅ τι χρήζετε πρὸς τὴν μονήν, ἀγορασάτωσαν, καὶ εἷς ἐκ τῶν ὄντων ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθέτω πρὸς τὴν Πόλιν πρός με, ὅπως, εἰ ἕτοιμός εἰμι κἀγώ, ἐξέλθω μετ' αὐτῶν. ταῦτα πάντα καὶ οὗτοι ἅπαντες παρὰ σοῦ, ὦ κῦρι Σάβα, καὶ τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Ἰωσὴφ ὀφείλουσιν ἐνεργεῖσθαι καὶ οἰκονομεῖσθαι, ὡς αὐτοὶ νοεῖτε. τεκνία μου, μᾶλλον δὲ πατέρες καὶ ἀδελφοί μου (οὕτω γὰρ εἰπεῖν οἰκειότερον),

οἱ πάντες ὀφείλετε ἔχειν πᾶσαν ταπείνωσιν καὶ τιμὴν πρὸς τὸν ῥηθέντα ἀδελφὸν καὶ οἰκονόμον, μοναχὸν κῦριν Σάβαν, πρὸς δὲ καὶ εἰς τὸν μοναχὸν κῦριν Ἰωσήφ. σὺ δέ, ὦ μοναχὲ κῦρι Σάβα, ὀφείλεις ἀγαπᾶν ἅπαντας ὡς μέλος καὶ μέρος σὸν ὑπάρχοντας. κεφαλὴ γὰρ πάντων ἡμῶν ὁ Χριστὸς καὶ θεὸς ἡμῶν, μέλη δὲ καὶ μέρη καὶ εἰκόνες αὐτοῦ ἐσμὲν ἡμεῖς, καὶ πάντες ἓν μέλος καὶ μέρος καθεστήκαμεν· μὴ οὖν τὸ σὸν μέρος καὶ μέλος, εἰ καὶ σεσηπὸς τύχῃ εἶναι νοήσειας καὶ δυσωδίας μεμεστωμένον, μισήσειας, μᾶλλον μὲν οὖν ἀγάπα καὶ καταφίλει καὶ ἔμπλαστρον ἐπιτίθει καὶ καταδέσμους. τί δέ εἰσιν οἱ κατάδεσμοι; εἰρήνη, ἀγάπη, μακροθυμία, ἐπιείκεια, προκοπὴ τῶν κρειττόνων. νῦν οὖν φάνηθι μέλος καὶ μέρος γνήσιον τοῦ κοινοῦ πατρὸς καὶ φωστῆρος ἡμῶν, παραίνει, νουθέτει, ἐπίπληττε, ἁρμοζόντως οὓς ἁρμόζει κρῖναι, ἀνάκριναι δικαίως καὶ ὡς θεῷ φίλον κοσμικούς, μοναχοὺς καὶ μιγάδας μετὰ τοῦ εἰρημένου μοναχοῦ κυροῦ Ἰωσήφ· ἐπὶ τούτῳ γὰρ καὶ τὸ παρὸν ἔνταλμα καὶ ἡ παραίνεσις αὕτη ἐπιγέγραπται οἰκείαις μου χερσὶν καὶ βεβούλλωται καὶ ἐπιδέδοται ὑμῖν, ἵνα μετὰ φόβου θεοῦ καὶ πίστεως τὰ πάντα καλῶς οἰκονομῆτε. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως· περὶ δὲ τῆς χρείας καὶ διαίτης ἡμῶν οὐ χρὴ ἐμοὶ περιττὰ σοφίζεσθαι καὶ λέγειν, παρ' ὃ ὁ ἀείμνηστος πατὴρ ἡμῶν ἐνομοθέτησέ τε καὶ τετύπωκεν ἐκ τῶν θείων κανόνων τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν ταῦτα ἐκλεξάμενος. ἀλλ' οὖν ἐκεῖνος μὲν ὡς ἀδάμας καὶ τοῦ θεοῦ ὅλως ὑπάρχων κατὰ ἀκρίβειαν τῶν ἁγίων πατέρων εἵπετο καὶ ἐνομοθέτει. ἐγὼ δὲ λέγω, ἵνα, ὅταν ἔχητε οἶνον, πίνητε πέμπτην, τρίτην καὶ σαββατοκυρίακον, ὡσαύτως καὶ ἔλαιον τὴν δευτεροτετράδα καὶ παρασκευήν, ἵνα φυλάττητε καὶ τὰ δύο καὶ περὶ τῶν λοιπῶν, ὡς παρελάβετε ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, οὕτω ποιεῖτε. τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς λοιποὺς χωρίτας καθ' ἑκάστην ἀπὸ τοῦ μαΐου μηνὸς μὴ ἀφίετε, ἀλλ' ἐρχέσθωσαν καὶ μενέτωσαν ἐν τῷ μοναστηρίῳ πρὸς φύλαξιν. τοὺς προμαχῶνας ἅπαντας γεμίσατε λίθων, καὶ προσέχετε πάντες ἐν ἀκριβείᾳ, οἱ πάντες ἐν πᾶσι καλῶς ἀγωνίζεσθε, ἵνα καὶ θεὸν καὶ ἡμᾶς εὐφρανῆτε. καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτον.

Χάριν δὲ ψυχικῆς ὠφελείας φθέγξομαι μικρόν τι πρὸς ὑμᾶς, εἰ καὶ τῷ νῷ ἐσκοτισμένος ὦ ὁ ἄθλιος ἐγὼ καὶ βέβηλος καὶ τοῖς νοητοῖς ὀφθαλμοῖς μυωπάζων, ὁ τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας μὴ δυνάμενος ὑπὸ τῶν ἀλληπαλλήλων παθῶν καθαρῶς ἰδεῖν, οἴμοι· ἀλλ' οὖν ἀκούσατέ μου μικρόν, πάντας ὑμᾶς παρακαλῶ δουλικῶς, ἢ τό γε ἀληθέστερον εἰπεῖν πατρικῶς, τεκνία μου, μᾶλλον δὲ πατέρες καὶ ἀδελφοί μου, εἰ δὲ καὶ τέκνα προσείποιμι, οὐχ ἁμαρτήσομαι τοῦ εἰκότος, ἐπεί, ὡς ἡ τοῦ παναγίου πνεύματος χάρις ηὐδόκησε καὶ οἷς κρίμασιν οἶδε, τὸ παντέφορον ὄμμα τοῦ παντάνακτος θεοῦ ἡμῶν εἰς τοῦτό με προυβάλετο καὶ προβέβληκεν,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΜΕΘΟΔΗΓΗΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΘΕΜΠΡΕΣΙΟΣ
Ε.Φ.Σ.Δ της Κ.Θ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

εἰ καὶ αὐτὸς μὲν παῖς (sic) ἀκμὴν τυγχάνω καὶ σφριγῶν τῷ σώματι, ὑμεῖς δὲ τέλειοι καὶ πεπολιωμένοι καὶ ἀγγελοειδεῖς χρηματίζετε, διά τοι τοῦτο, τιμιώτατοί μου ἀδελφοί, παρακαλῶ πάντας ὑμᾶς, μὴ ἔστωσαν ὑμῖν ἔριδες καὶ μάχαι καὶ φθόνοι καὶ μῖσος καὶ καταλαλιαί, ψιθυρίσματα καὶ διαβολαὶ κακαὶ καὶ λόγοι ἀνωφελεῖς καὶ μὴ προσήκοντες, μή, παρακαλῶ πάντας ὑμᾶς, μή. ἔστω ὁ ὑμῶν λόγος ἠρτυμένος ἅλατι, ἐν εἰρήνῃ διάγοντες καὶ μακροθυμίᾳ, ἐπιεικείᾳ, ἀοργησίᾳ, ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ, τεκνία μου, οἷς πάλαι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὤδινε καὶ ὁ μακαρίτης πατὴρ ἡμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ εἰς ἓν συνήγαγεν. ἀεὶ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχετε τὸν τοῦ θεοῦ φόβον, καὶ αὐτὸς τηρήσει ὑμᾶς ἀβλαβεῖς τε καὶ ἀσινεῖς ἀπὸ τῶν νοητῶν καὶ αἰσθητῶν ἐχθρῶν, τῶν [δὲ προσταγμάτ]ων καὶ ἐντολῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν μὴ ἐπιλανθάνεσθε, μὴ νό[σφι] τῶν ἐκείνου ῥημάτων καὶ πράξεων, μὴ μακρὰν γένησθε τῆς πατρικῆς ἐκείνου σχέσεως, μέμνησθε ἀεὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης καὶ φιλίας καὶ συμπνοίας ἐκείνου, [καὶ οὕτω δοῦλοι] ἐκείνου θελήσετε ἢ μᾶλλον δὲ θελήσομεν γενέσθαι, καὶ ὁ θεὸς δι᾽ εὐχῶν ἐκείνου συνετίσει καὶ στηρίξει ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ. μὴ οὖν ἀπείπητε, ὦ ἀδελφοί μου, τὸ ἀγαθὸν ἐργαζόμενοι, μὴ ῥᾳθυμήσητε, μὴ κατοκνήσητε, μᾶλλον δὲ μὴ κατοκνήσωμεν, ἕως καιρὸν ἔχομεν· μικρὸν γὰρ ὅσον καὶ τοῦ βίου ἀπελευσόμεθα, μικρὸν ὅσον [βλέπομεν τὰ ἐνθάδε καὶ] βλεπόμεθα . . . . . πάντες, ὅπως ἕκαστος . . . . οἱ πατέρες ἡμῶν. ἀδελφοί μου, ἐν ᾗ ἕκαστος τάξει καὶ διακονίᾳ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ καὶ μενέτω καὶ ἐκδουλευέτω . . . . καὶ . . . . οὐδὲν ὠφελήσομεν. μήτε ἑνὸν ἀκινδύνως . . . σθαι ἄρχειν ἐπικινδύνως ἐπιθυμείτω. μηδὲ ὁ τῆς ἀποταγῆς ὅρος . . . . καὶ τὰ . . . συνέχει καὶ τὰ . . . . ἐν φρονήσει τῶν ἐμῶν λόγων καὶ προσταγμάτων. εἰ μὲν οὖν φυλάξετε ταῦτα, καὶ ὁ θεὸς . . . . τῇ αὐτοῦ χάριτι δι᾽ εὐχῶν τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν· εἰ δ᾽ οὔ, ἐγὼ μὲν οὐδέν τι ἀπότομον λέγω, ἀλλ᾽ οὖν ὁ θεὸς ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν

. . . .

In fine desunt versus undecim.

Archetypum cum parva bulla plumbea pendente ex filo linteo, habente ex una parte imaginem beatae Virginis cum litteris $\overline{\text{ΜΡ}}$. $\overline{\text{ΘΥ}}$ *et in circulo* . . . ΚΕΒΘ, *id est* ΜΗΤΕΡ ΘΕΟΥ [ΘΕΟΤΟ]ΚΕ ΒΟΗΘΕΙ, *ex altera imaginem Sancti Ioannis cum litteris* $\frac{\text{Ο}}{\text{Ω}}$ $\begin{matrix}\text{Θ}\\ \text{ΘΕ}\\ \text{ΛΟ}\end{matrix}$ *et in margine* ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛ $\frac{\text{Χ}}{\text{Μ}}$, *id est* Ἰωάννης ὁ Θεολόγος Χριστοδούλῳ μοναχῷ. *Sakkelion composuit hanc inscriptionem:* Χριστοδούλου μοναχοῦ καὶ καθηγουμένου τῆς μονῆς ἔνταλμα πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσκουμένους ἐν τῷ ἀπέρχεσθαι αὐτὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν, *asseritque tabulam*

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Εργ. Δ/της Ε.τ.Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

scriptam esse saec. XII. Flor. II. nro 13. haec habet: Διάταξις αὕτη ὑπάρχει ἐφθαρμένη λίαν καὶ ἕνεκα τούτου . . . . οὐκ ἔχει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταύτην γράψαντος καθηγουμένου. *Christodulus, cui S. tribuit tabulam, est successor quartus conditoris monasterii.*

XLIII. Sine anno et mense.

Pepanus filius protopapae ecclesiae Sancti Salvatoris dimidium horti siti in Stellio et alterum dimidium donat monasterio S. Ioannis Theologi.

Σίγνον	Πεπανοῦ
υἱοῦ τοῦ	πρωτοπαπᾶ

† Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. ἐγὼ Πεπανὸς ὁ υἱὸς τοῦ πρωτοπαπᾶ, ὁ καὶ ἄνωθεν τοῦ ὕφους τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν οἰκειοχείρως ποιήσας, ζῶντος μου καὶ φρενοῦντος μου καὶ πάσης αἰσθήσεως καὶ νοὸς ἔχοντα, ἑκουσίως καὶ ἀμεταμελήτως τίθημι καὶ ποιῶ διάταξιν περὶ τοῦ περιβολίου μου τὸ διακείμενον ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τοῦ λεγομένου Στελλίου εἰς τὴν Ἀποθήκην, δι' οὗ καὶ τὴν διόρισιν ἔχει ἀπὸ τὴν πλάκαν τῆς ἀγριελαίας καὶ περιγυρίζοντα τὸ περιτρόχωμα καὶ ἀναβαίνοντα τὴν βρύσιν καὶ ὑπαγενόμενον τὴν στράταν κατέναντι, ὅπου καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτὸ ἐποιησάμην, ἵνα μετὰ τὴν ἐμὴν τελευτὴν μερίζηται τὸ τοιοῦτον κτῆμα εἰς δύο μερίδας καὶ τὴν μὲν μίαν μερίδα ἐπαφίω ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἣν ἐποιησάμην διεξόδου καὶ κόπου μου, τῇ ἐπιφερομένῃ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ δὲ ἑτέρα μερὶς προσφέρηται πρὸς τὸν ἠγαπημένον παρθένον Ἰωάννην τὸ Θεολόγον καὶ τὸν ὅσιον πατέρα ἡμῶν Χριστόδουλον ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῆς νήσου Πάτμου, χάριν μνημοσύνου μου καὶ ψυχικῆς μου σωτηρίας, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀναζητῶν ἢ ἀναγυρεύων αὐτό, οὔτε παιδίον μου, οὔτε μὴν παιδία παιδίων μου, οὔτε τις ἐκ τοῦ μέρους καὶ συγγενείας μου, οὔτε ἀδελφὸς οὔτε συγκληρονόμος. εἰ δὲ καὶ βουληθείη τις ἐκ τῶν ἄνωθεν προγεγραμμένων ἀνατρέψαι ταύτην τὴν διαθήκην μου καὶ εἰς φροῦδον θήσει τὰ διαλεχθέντα, λέγω δὴ καὶ τὰ γραφέντα, ἐμφανιζομένης τῆς διαθήκης μου ταύτης, ἣν διετυπωσάμην, μὴ μόνον τοῦ ἀπωθεῖσθαι αὐτὸν καὶ ζημιοῦσθαι παρὰ τοῦ ἐνεργοῦντος ἐκεῖσε τῷ τότε καιρῷ, ἀλλὰ ἐπιτίθημι αὐτῷ καὶ τὴν ἀρὰν τῶν τριακοσίων τη' ἁγίων θεοφόρων πατέρων καὶ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ, καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰούδα καὶ μετὰ τῶν σταυρωσάντων τὸν κύριον· ἕξει δὲ καὶ ἐμὲ δικαζόμενον μετὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος ἐν τῇ δευτέρᾳ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. τοῦ ὕφους γραφέντος, τῇ ἡμῶν προτροπῇ, διὰ χειρὸς